

La Facultat de Medicina i una certa idea de Reus

L'arribada del primer centre universitari a Reus és una de les més recordades realitzacions de les primeres institucions democràtiques locals. Quan pensem en l'esperit que va guiar aquell entusiasme, hi trobem arrels molt tradicionals a Reus. Aquell vell i entranyable esperit empenedor que per als de fora és un dels trets característics de la gent de casa nostra. Per entendre'ns, l'esperit del *Reus gran*.

Voldria, no obstant això, posar de manifest com potser aquell entusiasme de fa deu anys estava ple de nostàlgia i es basava en una realitat, qui sap, una mica desapareguda. La Facultat venia per fer Reus gran, però, potser, l'era del creixement individual i gallard de la ciutat s'estava acabant.

Per afirmar això, pensem en l'evolució que molts hem fet en relació al comarcisme: el marc de la comarca més aviat ofega. Recordem el recent discurs del nostre alcalde a Tarragona. Som tots els d'aquestes contrades que junts formem un nucli vital i econòmic que és capaç de competir amb altres nuclis d'activitat importants a Catalunya, a Espanya o a Europa.

I és ben curiós pensar que la Facultat de Medicina és precisament una institució que necessita aquest esperit nou per desenvolupar-se, i que potser en l'esperit tradicional que al començament esmentava, la facultat s'hi acabaria trobant estreta, potser s'hi ofegaria. La nostra Facultat de Medicina forma part d'un tot, o sia la universitat, i sols un nucli de població i d'activitat importants poden donar vida a una universitat.

A més a més, la Facultat de Medicina està pensada no sols de cara als estudiants, sinó també de cara a l'estructura sanitària de tota l'àrea en la qual està situada. La Facultat no pot complir la seva missió si no forma una unitat amb els serveis sanitaris, i aquesta és actualment una de les dificultats més importants amb què es troba encarada.

Deu anys després de la seva creació no hi ha encara un lligam ben establert amb cap institució sanitària de les que ens envolten. La relació amb la medicina primària és purament de llaços individuals, molt estimables, però no institucionals. Els alumnes de pediatria, per exemple, duen a terme pràctiques en els ambulatoris, cosa que constitueix una experiència gairebé única a l'Estat, però és deguda tan sols a l'amabilitat d'uns companys metges que els acullen. Els alumnes del curs rotatori són molt ben rebuts tant a l'Hospital de Sant Joan com a l'Hospital Joan XXIII, però durant tots aquests anys les relacions institucionals amb aquests hospitals no han passat de constituir un petit escrit que potser s'ha perdut.

L'Hospital de Sant Joan va ser jerarquitzat pensant en la Facultat, l'any 1983 hi havia cinc professors titulars que formaven part de la seva estructura. Avui n'hi queda un de sol. Sembla com si s'annessin creant dos nuclis, un a l'Hospital de Sant Joan i l'altre, a la Facultat, que van creixent d'esquena. Quin sentit té això quan estem planificant l'ampliació de la Facultat? Permeteu-me dir que tots els col·lectius tendeixen a una certa estabilització al voltant dels seus interessos més petits si no existeixen estímuls externs. Allò que en diem control social.

La facultat, i la universitat sencera, és un element de primera importància econòmica per al nucli geogràfic que l'envolta. Les nostres institucions no poden deixar la facultat tan sola, i això a tots els nivells. Durant tot aquest procés de deu anys, la Generalitat ha oblidat que la Facultat de Medicina de Reus existia. Algunes paraules, sí, però de la realitat que val, la de comptar amb la seva existència a l'hora de planificar l'assistència sanitària a les nostres comarques, res de res.

El rector Badia i Margarit creia en la descentralització universitària a Catalunya,

potser no era un gran economista, però ens va donar suport autèntic. Després, a la Universitat de Barcelona li han vingut els dubtes, i a la Facultat de Medicina de Reus se li permet viure, però això no és suficient per a una institució que encara és jove.

Parlem ara una mica del control que la ciutat hauria d'exercir. A Reus li interessa la Facultat per molts motius: sempre hem dit que una ciutat és moderna si té la capacitat d'oferir serveis. La Facultat hauria pogut ser el nucli que galvanitzés l'oferta d'uns serveis sanitaris de la més alta qualitat. Amb això potser em contradic, em torna aquell esperit del *Reus gran*, que tots portem tan endins. El que en realitat vull dir és que sempre he pensat que en la negociació que s'apropa per saber com es distribuïen els serveis en la mancomunitat Reus-Tarragona, nosaltres podríem oferir el nucli coordinador de l'assistència sanitària. Però per això es necessita un esperit decidit, i sobretot, una exigència que no notem pas que la ciutat ens demani.

Malauradament en el moment de la constitució de la Facultat a Reus es va pensar massa que el noi estudiaria medicina. Després ha semblat estendre's com un cert desprestigi d'aquesta carrera. De metges, en sobren, sentim a dir. Si la Facultat hagués de viure solament de la formació dels futurs metges de les nostres comarques, la seva missió fóra ja acabada.

L'entrada d'alumnes a les Facultats de Medicina ja fa anys que està estabilitzada. Les necessitats sanitàries d'una societat moderna creixeran encara molt, i és per això que, contràriament a d'altres carreres, les places d'estudiants a les Facultats de Medicina no baixaran. La nostra Facultat continuarà rebent el mateix nombre d'estudiants, però forçosament aquests seran cada vegada més de fora de la nostra àrea. Això requereix capacitat d'a-

tracció, una certa especificitat dels nostres ensenyaments, i també significa un interès econòmic per la ciutat que els ha de rebre. A tot Europa, quan es discuteix la possibilitat de crear un centre universitari, les baralles entre ciutats per acollir-lo són degudes a la importància econòmica de la seva implantació. És il·lusori que la nostra ciutat pensi que la Facultat de Medicina i l'Hospital són afer dels metges. Els metges també tenen interessos petits, que poden sobresortir si no se'ls exigeix altra cosa. Els metges tenen por de la competència, volen estabilitzar la seva situació professional sense trasbalsos. És per això que sempre cal una exigència exterior. Reus ens ha de demanar, sense desmai, qualitat, imaginació, coratge, perquè aquests són també motors de l'economia moderna.

No obstant això, malgrat que la realitat avui d'aquell projecte que vam imaginar fa deu anys no té potser l'esplendor que podria, quantes coses no hem fet tots plegats! Sense desmerèixer tota la labor dels meus companys, jo voldria assenyalar els estudis que des de la Facultat i per la ciutat s'han desenvolupat en matèria de nutrició o de creixement dels nens, o de recerca de trastorns psicològics en la població infantil, o també l'atenció cap als problemes de l'adolescència i fins i tot de l'esport. Els estudis de Reus són citats avui en molts àmbits de la medicina espanyola.

Si volem pensar en el futur no és pas tasca el que ens falta. L'estructuració d'un gran i modern nucli econòmic i social en aquest Camp de Tarragona, amb una universitat dinàmica i una medicina eficaç, necessiten l'esforç de tots alhora.

CARLES MARTÍ I HENNEBERG

PROFESSOR TITULAR
DE PEDIATRIA DE
LA FACULTAT DE MEDICINA
DE REUS